

PREDICȚII, PREDICȚII ... de *Cristian Ioanide*

Stimați cititori,

Una dintre principalele probleme ale științei denumite Geotehnică, în zilele noastre, îl reprezintă efortul de a crea modele teoretice ale diferitelor genuri de structuri de pământ. Iar cu ajutorul acestor modele teoretice sunt elaborate programe de calcul ce încearcă să determine cum aceste structuri imaginare de țărână se vor comporta în urma unor solicitări fizice, cum ar fi, de pildă, greutatea construcțiilor.

Aceste modele se realizează în fiecare zi în toate institutele de cercetări din lume. Și asta pentru că, pe zi ce trece, un model teoretic mai nou îl infirmă pe unul mai vechi, într'o sarabandă fără de sfârșit. Și atunci, e nevoie de o nouă rafinare a ipotezelor, de o apropiere mai intimă de realitatea în mijlocul căreia trăim.

De ce oare această muncă sisifică, bunăoară, în domeniul primului material cunoscut de om în lunga sa Istorie, pământul? Nu suntem oare capabili să vedem realitatea, fizică măcar, așa cum este ea?

Răspunsul este categoric: NU. Și, spre cinstea savanților de azi, multe enciclopedii recunosc faptul că, în sminteala noastră, am făcut de multe, multe ori din Știință un dumnezeu de piatră, și nu un instrument, precum dalta sau compasul. "În ciuda credinței populare, scopul Științei nu este de a oferi răspunsuri la toate întrebările. De asemenea, Știința nu poate să se ocupe de toate întrebările posibile, așa că devine importantă selectarea lor. Știința nu poate oferi adevăruri absolute."

"Potrivit empirismului, Știința nu face afirmații despre cum "este", de fapt, natura; Știința poate doar să emită concluzii despre observațiile noastre asupra naturii. De aceea, atât unii oameni de știință cât și cei care acceptă Știința (ca pe un dumnezeu, n.n.) cred că natura se comportă, ca și cum, ea "este" așa cum Știința pretinde a fi."

"Scopul Științei, pentru societate și oameni, este de a produce modele utile ale realității. Pe de altă parte, Știința poate face previziuni bazate pe observații. Aceste prognoze de multe ori sunt foarte utile societății sau individului care le folosește. De exemplu, fizica newtoniană, iar în cazuri mai extreme teoria relativității, ne permit să precizăm un fenomen de la efectul pe care o minge de biliard în mișcare îl are asupra altei mingi până la traiectoriile nevetelor spațiale și ale sateliților."

Da, într'adevăr, cu partea materială a Științei stăm ceva mai bine. Necazul vine însă atunci când unii cercetători extind observațiile raționale asupra materiei moarte la problemele sufletului omenesc. "Științele sociale ne permit să precizăm (deocamdată cu exactitate restrânsă) lucruri precum turbulențe economice și de asemenea să înțelegem mai bine comportamentul uman și să producem modele utile ale societății și să abordăm mai empiric politicile guvernamentale." Dar tot așa precum Diavolul care știe din viitor doar data exactă a morții cuiva, tot așa, omenescul din noi poate determina numai aspectele legate de stări haotice, ca atunci când o societate se apropie de colapsul ei.

Unul dintre cei care au temperat încrederea noastră oarbă în Știință a fost un evreu creștin din Viena, pe numele său Karl Popper, care studiază matematica și fizica, și apoi obține titlul de Doctor în Filosofie (1928). Popper este interesat de Teoria Relativității, dar respinge Marxismul și Psihanaliza, considerându-le lipsite de fundament științific. Din aceste confruntări cu temele cel mai mult dezbătute în acel timp se cristalizează preocupările care vor forma centrul activității sale ulterioare, anume metodologia critică a științei. Și astfel, el devine un susținător consecvent al raționalismului critic și adversar hotărât al neopozitivismului cunoscut și ca empirism logic.

În lucrarea sa principală *Logik der Forschung* ("Logica cercetării", 1934, Viena), Karl Popper dezvoltă "Teoria falsificării". Ea se referă în primul rând la 'credința' multor oameni de știință din vremea

sa, care afirmau că, o știință este cu adevărat ... știință, dacă sunt studiate toate cazurile posibile de genul celor puse în discuție, adică, ceea ce se cheamă ”inducția completă”.

Popper respinge principiul inducției, considerându-l lipsit de bază științifică, pentru că, de regulă, în special în domeniul științelor naturii, nu este niciodată posibil să se cerceteze și să se experimenteze toate cazurile sau ipostazele din natură. De aceea, niciun sistem științific nu poate pretinde a fi, în mod absolut și pentru toate timpurile, valabil. Se pot emite, cel mult, ipoteze de lucru cu caracter de model provizoriu prin care, în cel mai bun caz, se formulează probabilități. Este suficientă o singură abatere pentru infirmarea unei ipoteze. Iar aceasta rămâne adevărată numai până când este invalidată (dovedită “falsă”). În știință nu se pot face progrese prin acel tip de experiențe, care nu fac decât să verifice legi încă valabile, ci prin probe, care dovedesc “falsitatea” lor și, în consecință, conduc la formularea de noi ipoteze. O ipoteză este cu adevărat științifică, doar atunci când permite ... invalidarea ei. Teoriile, care în mod sistematic nu admit nicio contradicție, respingând probele evidente constatate empiric, sunt pseudo-științifice și capătă astfel - datorită unor interese de grup, fanatismului sau nepăsării - un caracter ideologic.

Deci, o știință devine cu adevărat știință, doar atunci când are smerenia de a-și recunoaște limitele, imperfecțiunile. Atunci când refuză cu consecvență să fie cioplită și pusă pe soclu sub forma unui dumnezeu de piatră, admitând că, inducția completă e ceva care ține numai de dumnezeire.

În aceste condiții ale imposibilității realizării cercetării științifice prin “inducție completă” devine stringentă întrebarea: Poate face Știința predicții privind viitorul omenirii sau numai pronosticuri cu un nivel mai mic sau mai mare a probabilității de apariție? Aparțin aceste pronosticuri științifice strict naturii umane – imperfectă, după cum bine se știe – sau ele totuși poartă încă cuvintele de îndumnezeire din Psalmul 82 (Eu am zis: “Sunteți dumnezei, toți sunteți fii ai Celui Prea Înalt.”)?

Deși aparține formal sferei Matematicii (știința care se apropie cel mai mult de Divinitate), Teoria Probabilităților este cea mai lămuritoare dintre abstracțiuni. Din această cauză, marele Einstein spunea: “Mecanica Cuantică (care se bazează pe teoria amintită, n.n.) este desigur impresionantă. Dar un glas lăuntric îmi spune că ea nu reprezintă adevărata realitate. Teoria aceasta ne spune o grămadă de lucruri, dar nu ne apropie cu nimic de tainele Celui de Sus. Și mai e încă ceva: Dumnezeu nu dă la zaruri.”

De fapt, eu nu i-aș învinui chiar atât de mult pe savanții noștri. Pentru că, noi, oamenii din afara sferelor înalt-științifice, nici nu prea ne imaginăm cât e de greu să faci o predicție. Mai întâi, e nevoie să determinăm cel mai important și dificil lucru: apariția unui eveniment marcant în viitor, un eveniment ce poate schimba cursul ‘normal al lucrurilor’. Numai că, necesitatea apariției acestui eveniment ar trebui demonstrată, și anume: în ce condiții acel eveniment poate să apară. Ceea ce iarăși nu-i un lucru ușor. Și, în fine, o dificultate importantă o reprezintă răspunsul la întrebarea: când, pe axa timpului, acel eveniment trebuie să apară?

Richard P. Feynman, laureat al premiului Nobel, considerat de unii cel mai mare fizician de la Einstein până la noi, afirmă: “De fapt, Fizica a cam lăsat-o mai moale. Noi nu știm să precizem ce se va întâmpla în niște condiții date. Ceea ce poate fi oarecum precisă este probabilitatea apariției diferitelor evenimente. Dar, în rest, noi nu putem prezice nici măcar fenomenele întâmplătoare.”

În fața acestei concluzii de bun simț, renumitul fizician britanic Stephen Hawking, un ateist care admite totuși că legile ce determină complet evenimentele viitoare ar putea fi elaborate de o inteligență superioară, găsește o soluție de compromis: “Mecanica Cuantică nu prezice, printr’o singură observație, un singur eveniment, ci un grup de soluții cu privire la acesta. Iar fiecărei soluții i se determină o anumită probabilitate de apariție.”

De fapt, ceea ce vrea să spună Hawking, în termeni de political correctness, poate fi ‘tradus’ cam așa: Predicția umană se aseamănă cu o pușcă de vânătoare cu alice de dimensiuni diferite, ce pleacă către țintă pe un drum mai drept sau mai curb, în funcție de greutatea lor. Și cu cât tubul cartuș se depărtează mai mult de țeava puștii cu atât explozia sa răspândește alicele pe o suprafață mai întinsă într’un plan vertical.

Și asta, credeți-mă, e o exprimare destul de blândă, privind neputința prezicerii umane. Căci Dumnezeu, în Cartea lui Isaia, se exprimă mult mai aspru: “Apărați-vă pricina, zice Domnul, arătați-vă dovezile cele mai tari”, zice Împăratul lui Iacov. “Să le arate și să ne spună ce are să se întâmple; care sunt prorociile pe care le-ați făcut vreodată? Spuneți, ca să luăm seama la ele și să le vedem împlinirea; sau, vestiți-ne viitorul. Spuneți-ne ce se va întâmpla mai târziu, ca să știm că sunteți dumnezei, faceți măcar ceva bun sau rău, ca să vedem și să privim cu toții. Iată că nu sunteți nimic și lucrarea voastră este nimic; o scârbă este cine vă alege pe voi.”

După descoperirea, cu câțiva ani în urmă, a “Codului Biblic”, de către o echipă israeliană de savanți (condusă de prof. Eliyahu Rips), problema predicțiilor făcute de om a căpătat o nouă recrudescență. Până acum s’a presupus că Universul nostru este un sistem guvernat de patru dimensiuni: trei referitoare la spațiu și încă una ce descrie scurgerea timpului. Rips a adus în discuție necesitatea unei caracterizări mai complexe a acestuia, prin adăugarea celei de “a cincea” dimensiuni, una de natură spirituală. El avansează această idee, bazându-se pe un text din Cartea Creației, Sefer Yetzirah (a nu se confunda cu Geneza!), care în tradiția ebraică a fost redactată de către patriarhul Avraam. Într’adevăr, chiar în primul capitol al acestei cărți sunt specificate următoarele dimensiuni: începutul-sfârșitul (timpul); deasupra-dedesubt; răsărit-apus; miazănoapte-miazăzi și ... bine-rău.

Șeful catedrei de Fizică de la Harvard, Sidney Coleman, și unul dintre cei mai mari experți în problema originii Universului, fizicianul Alan Guth, au recunoscut, în două interviuri separate, că trebuie să existe această a “cincea” dimensiune, dar că ei nu o pot defini. De ce? Pentru că ea reprezintă un paradox senzațional: este mai mică decât nucleul unui atom, dar, în același timp, înglobează în ea întregul Univers, deci și celelalte patru dimensiuni. (Și când te gândești că, ideea “principiul binelui și răului”, stând la baza lumii în care trăim, isvorăște științific încă din antichitatea greacă!)

Ei bine, toate predicțiile făcute de Știință până acum sunt doar rodul unor calcule mecaniciste, ele neținând cont de dimensiunea a “cincea”, cea spirituală. Și, de aceea, se dovedesc, în majoritatea lor, false.

Și tot din același motiv, în Cartea lui Isaia stă scris: Eu zădărnicesc semnele prorocilor mincinoși și arăt ca înșelători pe ghicitori; fac pe cei înțelepți să dea înapoi și le prefac știința în nebunie. Dar întăresc cuvântul robului Meu și împlinesc ce proorocesc trimișii Mei; Eu zic despre Ierusalim: “Va fi locuit” și despre cetățile lui Iuda: “Vor fi zidite iarăși și le voi ridica dărâmurile.”

Spre deosebire de predicțiile științifice, profețiile biblice definesc cu precizie evenimentele marcante ale viitorului, chiar dacă, unele dintre ele apar cititorului ca neraționale. Un exemplu ce ilustrează perfect această situație îl găsim chiar în Evanghelie. Referindu-se la Cetatea Sfântă, Cristos le spune ucenicilor Săi: Când veți vedea Ierusalimul înconjurat de oști, să știți că atunci pustiirea lui este aproape. Atunci, cei din Iudea să fugă la munți, cei din mijlocul Ierusalimului să iasă afară din el și cei de prin ogoare să nu intre în el. Căci zilele acelea vor fi zile de răzbunare, ca să se îplinească tot ce este scris. Este aproape sigur că oricine, postat în timp înainte de anul 66, și-ar pune o întrebare îndreptățită de altfel: Cum poate ieși un grup mare de oameni dintr’o cetate asediată și mai ales atunci când asediatorul este cea mai puternică și disciplinată armată a tuturor timpurilor?

Și totuși, evenimentul acesta a avut loc exact așa cum fusese prezis. Armata romană, fără niciun motiv real, a ridicat asediul și chiar a ... luat-o la fugă, fiind urmărită de insurgenții iudei. Apoi, ca trezită dintr’un coșmar, ea s’a întors, reluând asediul, până la distrugerea Ierusalimului. Între cele două mișcări militare însă, creștinii din cetate, aducându-și aminte de predicția lui Cristos, au părăsit-o, refugiindu-se la Petra, pe teritoriul Moabului. Deci, în pofida faptului că predicția părea nerațională, ea s’a îndeplinit întocmai, printr’o “soluție” care și astăzi apare specialiștilor de neînțeles.

Spre deosebire de ‘pușca lui Hawking’ care răspândește alicele, în funcție de greutatea lor, pe o suprafață din ce în ce mai mare, în funcție de distanță, și cu probabilități aproximative, profețiile biblice au un ‘foc concentrat’. Și iată un uluitor exemplu de acuratețe a lovirii țintei: Iată, vine ziua Domnului, când toate prăzile tale vor fi împărțite în mijlocul tău. Atunci voi strânge toate neamurile la război împotriva

Ierusalimului. Cetatea va fi luată, casele vor fi jefuite și femeile batjocorite; jumătate din cetate va merge în robie, dar rămășița poporului nu va fi nimicită cu desăvârșire din cetate. Ci Domnul Se va arăta și va lupta împotriva acestor neamuri, cum s-a luptat în ziua bătăliei. Picioarele Lui vor sta în ziua aceea pe muntele Măslinilor, care este în fața Ierusalimului, spre răsărit; muntele Măslinilor se va despica la mijloc, spre răsărit și spre apus și se va face o vale foarte mare: jumătate din munte se va trage înapoi spre mieznoapte, iar jumătate spre miezăzi. Veți fugi atunci în valea munților Mei, căci valea dintre munți se va întinde până la Ațel; și veți fugi cum ați fugit de cutremurul de pământ pe vremea lui Ozia, împăratul lui Iuda. Și atunci va veni Domnul, Dumnezeul meu și toți sfinții împreună cu El! (Cartea lui Zaharia)

Dar există în profețiile biblice și soluția “multiplă”, numai că aceasta, în marea majoritate a cazurilor, se prezintă sub forma unei alternative ferme, de genul: Dar dacă nu veți asculta cuvintele acestea, pe Mine însumi jur, zice Domnul că această casă va ajunge o dărâmatură!

Numai că, într’o proporție surprinzător de mare, oamenii sunt indiferenți, spre amărăciunea lui Dumnezeu, la valoarea profețiilor biblice. Iar această indiferență nu poate fi nicidecum înțeleasă și considerată o stare normală. Iar un Dumnezeu care prețuiește rugăciunea nu va aduce niciodată mărgăritarele Sale înaintea porcilor, ci le va feri de nesimțire. Și asta mi-aduce aminte de o ‘evanghelie’ apocrifă în care Isus era foarte dispus să satisfacă orice răsfăț al celor din jur, producând miracole în serie, ca un adevărat scamator. Ea, bineînțeles că, nu a fost canonizată.

Dar, pentru că această realitate există, din păcate, profețiile biblice se împlinesc, pentru foarte, foarte mulți, în mod aparent, fără o prevenire prealabilă și, deci, ca o surpriză fără de folos. Cum s-a întâmplat în zilele lui Noe, aidoma se va întâmpla și la venirea Fiului omului. În adevăr, cum era în zilele dinainte de potop, când mâncau și beau, se însurau și se măritau, până în ziua când a intrat Noe în corabie, și n-au știut nimic, până când a venit potopul și i-a luat pe toți, tot așa va fi și la venirea Fiului omului, ne-o spune, în chip profetic, chiar Cristos. Într’adevăr, dacă o construcție navală se dezvoltă în mijlocul uscatului, având o lungime mai mare decât a unui teren de fotbal (137 m), lățimea de 23 m și înălțimea mai mare decât a unui bloc cu cinci nivele (14 m), nu stârnește măcar simpla curiozitate, atunci înseamnă că nepăsarea omenească este realmente incomensurabilă.

Într’o asemenea stare de fapte, cineva care se conideră ‘rațional’, ar face ca mesajul predicției să fie expus mai pe “pe șleau”, accesibil tuturor. Numai că Dumnezeu gândește altfel, căci iată ce le spune Cristos ucenicilor, referitor la această problemă: “Pentru că vouă v-a fost dat să cunoașteți tainele Împărăției cerurilor, iar lor nu le-a fost dat. Căci celui ce are, i se va da și va avea de prisos; iar de la cel ce n-are, se va lua chiar și ce are. De aceea le vorbesc în pilde, pentru că ei, cu toate că văd, nu văd și cu toate că aud, nu aud, nici nu înțeleg. Și cu privire la ei se împlinște proorocia lui Isaia, care zice: “Veți auzi cu urechile voastre și nu veți înțelege; veți privi cu ochii voștri și nu veți vedea.”

Mai e însă încă ceva. Profețiile sunt la îndemâna tuturor celor care cred în valoarea lor. Aceștia le pot decoda în esența lor, înțelegând natura generală a evenimentelor viitoare. Dar niște atenționări făcute de autorul Apocalipsei ne fac să înțelegem că unora dintre noi li se dă libertatea de a persevera în acest studiu: Aici e înțelepciunea. Cine are pricepere, să socotească numărul fiarei. Căci este un număr de om. Și numărul ei este: șase sute șazeci și șase. (...) Aici este mintea plină de înțelepciune. Cele șapte capete sunt șapte munți pe care șade femeia.

În același scop lucrează și “concentratorii de atenție” din textele profetice. Într’un alt editorial, făceam o paralelă între “concentratorii de eforturi” din structurile de beton și “concentratorii de atenție profetici”. Iat-o:

“Betonul este o piatră sintetică artificială, el neregăsindu-se în natură ca atare. În compoziția sa intră un liant (pasta de ciment) și agregatul de forță, reprezentat în general, prin prundiș. Deși e foarte răspândit în lume în realizarea structurilor constructive, betonul exprimă, de fapt, o mare neputință omenească, prin faptul că el reprezintă renunțarea la un ideal: omogenitatea micro și macroscopică. Niciodată un element de beton supus unei solicitări simple de compresiune sau întindere nu va arăta prin radiografiere, în aceeași

secțiune, eforturi constante în fiecare punct al ei. Și asta pentru că, o secțiune plană taie ipotetic zone de pastă de ciment și de piatră naturală. Și întotdeauna piatra naturală va atrage în zona sa mai mult efort, decât pasta de ciment, care este o materie mai slabă. Iar cercetătorii au denumit aceste ‘ochiuri’ de piatră: “concentratori de eforturi”.

În orice gen literar, calitatea, care în studiul materiilor o reprezintă “omogenitatea”, este tradusă prin “fluența exprimării”. Abaterea de la această rigoare este considerată un defect. Dar ceea ce e considerat “defect” într’o exprimare omenească se transformă într’un concentrator de efort, de fapt, într’un concentrator de atenție în cazul unei exprimări revelate. Sau după cum spunea Apostolul Pavel corintenilor: Căci nebunia lui Dumnezeu, este mai înțeleaptă decât oamenii; și slăbiciunea lui Dumnezeu, este mai tare decât oamenii.”

Și atunci când descoperi rolul acestor concentratori de atenție ai credința fermă că nici o iotă din textele profetilor biblice nu reprezintă o neglijență, un artificiu literar sau doar o simplă întâmplare.

Stimați cititori,

La aceste lucruri mă gândeam studiind ultimele știri. «Imaginea Statelor Unite în lume s-a deteriorat în ultimul an din cauza unor subiecte sensibile, precum războiul din Irak și tratamentul aplicat prizonierilor de la Guantanamo. Potrivit unui sondaj de opinie efectuat de BBC în 25 de state, numărul persoanelor care apreciază politica Washingtonului pe scena internațională a scăzut cu 7% față de 2006. Doar 29% dintre cei intervievați consideră că administrația Bush duce o politică bună, în timp ce 52% apreciază drept negativă influența Statelor Unite în lume. Într-un sondaj similar realizat anul trecut, procentul celor care nu apreciau politica administrației Bush se ridica la 47. 57% dintre britanici dezaprobă influența americanilor pe glob, iar 81% condamnă războiul din Irak.” Ceea ce înseamnă că, momentul încununării “călărețului de pe calul alb” se mai amână, dar nu va dispărea.

Pe de altă parte, președintele Bush declară în raportul despre Starea Națiunii: “De prea mult timp, națiunea noastră a depins de petrol străin și această dependență ne face mai vulnerabili la regimuri ostile și la teroriști și face mult rău economiei noastre.” Și îndeamnă America la utilizarea carburanților sintetici. Ceea ce pare să semnaleze o intenție mascată de a abandona totuși Irakul, eveniment care chiar se va întâmpla în viitor.

În sfârșit, “un ziar arab serios, «Arab Times», titrează că Statele Unite intenționează să lanseze, până în Aprilie 2007, un atac militar împotriva instalațiilor petroliere și nucleare din Iran. Publicația arabă menționează că sursa informației este o oficialitate americană. Chiar dacă data nu este exactă, suntem martori la începutul unei uriașe acțiuni politico-militare destinată să schimbe radical lumea Orientului Mijlociu. Se pare că președintele american nu vrea să țină seama de «Raportul Backer-Hamilton», în care cei doi experimențați diplomați recomandau o schimbare de direcție în politica americană față de Orientul Mijlociu, și continuarea eforturilor diplomatice vizavi de programul atomic al Iranului și s-a lasat convins de grupul de neo-conservatori de la Casa Albă. Președintele George W. Bush nu se împacă cu indiferența europeană și e decis să-l pedepsească pe conducătorul iranian Mahmud Ahmadinejad.”

Dacă această știre se va dovedi adevărată, atunci “proorocia asupra Elamului” din Cartea lui Ieremia va deschide cu siguranță ‘sezonul’ apocaliptic.

Dar, până la acele vremuri de restriște, pacea să fie cu fiecare dintre noi!

***

PS. Marele compozitor de muzică creștină, Nicuță Moldoveanu se află încă pe patul său de suferință din Sibiu.

Să ne rugăm pentru el și pentru familia sa întristată, căci prin armoniile sale celeste ne-a adus atâta alinare în această lume urâțită de păcat! Doamne, ascultă rugăciunea noastră! Amin.